

Ministeren

Børne – og Undervisningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

7. april 2022

Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra det åbne samråd i Børne- og Undervisningsudvalget onsdag den 6. april 2022 vedr. højt begavede børn.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

Med venlig hilsen

CVR-nr. 1680 5408

Jesper Petersen

DET TALTE ORD GÆLDER

Samrådsspørgsmål E:

Hvordan vil regeringen understøtte, at pædagog- og lærerstuderende får viden om højtbegavede børn?

Svar på samrådsspørgsmål E:

Tak for spørgsmålet, for indledningen og for engagementet også i den her vinkel på vores daginstitutioner og skoler. Det er rigtigt, som formanden siger, at det er usædvanligt, at jeg optræder i dette udvalg og ikke i det, der handler om uddannelse og forskning.

Men fordi vi har med uddannelsen til pædagog og lærer at gøre, er det mig, der er her i dag. Det er også denne del, jeg især kan komme ind på. Kommer vi for langt over i noget, der handler om børne- og undervisningsministerens ressort, må I tilgive, at jeg vil henvise til hende. Men jeg vil meget gerne deltage i diskussionen og samrådet her om, hvordan pædagog- og lærerstuderende får viden om højtbegavede børn.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Alle børn skal føle sig velkomne, veltilpasse og som en del af fællesskabet i vores skoler, daginstitutioner og fritidsklubber. Det gælder både for de børn, der på forskellige måder har brug for støtte og særlige forhold, og det gælder også for de børn, der er højt begavede, og som har brug for noget ekstra.

Det kan være svært, at den der skiller sig ud fra mængden og på en måde være anderledes. Det kan man også være, hvis man er særligt højt begavet. Og derfor er det rigtig vigtigt, at man bliver set af det uddannede personale i skolerne og daginstitutionerne. At man bliver inkluderet i fællesskabet på ens egne præmisser.

Arbejdet med at identificere både højtbegavede børn og andre børn, der har behov for ekstra støtte, foregår først og fremmest lokalt i kommunerne og på de enkelte skoler og daginstitutioner. Det er min forståelse, at det også er et tema, som er blevet drøftet med børne- og undervisningsministeren i forbindelse med aftalen om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem, hvor det er aftalt, at der skal være et styrket fokus på højt begavede elever gennem tidlig opsporing.

Jeg vil fokusere på, hvordan de nyuddannede fagprofessionelle via pædagog- og læreruddannelserne bliver klædt på til arbejdet med at understøtte de højtbegavede børn.

[Pædagoguddannelsen]

Der er ikke i bekendtgørelsen for pædagoguddannelsen krav om, at den studerende særligt skal tilegne sig viden om højtbegavede børn.

Det fremgår imidlertid flere steder i bekendtgørelsen for uddannelsen, at pædagogstuderende skal have kompetencer, viden og færdigheder i at kunne differentiere omsorg og pædagogiske indsatser.

For mig handler inklusionen af højtbegavede børn i dagtilbud især om, at børnene kan rummes i institutionen. At pædagogerne er uddannet til at se det enkelte barn og det enkelte barns behov, og at børnene får rammer til at lege og udfolde sig, som passer til deres forskellige behov og muligheder.

[Læreruddannelsen]

Der indgår heller ikke eksplicitte krav i bekendtgørelsen til læreruddannelsen om, at den studerende skal have viden om undervisning af højtbegavede børn.

Der er dog læringsmål for både praktikken, undervisningsfag og fagområder, der omhandler udviklingen af de studerendes kompetencer til at gennemføre en inkluderende og differentieret undervisning med vægt på elevernes læring og inklusion.

I efteråret offentliggjorde udviklingsgruppen som bekendt deres anbefalinger til en ny og styrket læreruddannelse – for de ikke indviede; en udviklingsgruppe med aktører omkring skolen, som regeringen har nedsat for at få input til en styrket læreruddannelse. Udviklingsgruppen har ikke taget konkret stilling til det faglige indhold i fagene, da fastsættelsen af fagenes indhold er et større arbejde, som kræver inddragelse af en bredere kreds af fagfolk.

Udviklingsgruppen foreslår dog blandt andet, at centrale professionsrettede kompetencer som f.eks. inklusionskompetencer fremadrettet forankres tydeligt i Lærerens Grundfaglighed.

Konkret foreslås et nyt fag ”Pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik” (20 ECTS), som en del af den uddannelse. Derudover foreslår udviklingsgruppen, at specialpædagogik gøres til et linjefag.

Det foreslåede nye fag og et eventuelt nyt linjefag i specialpædagogik kan rumme indholdsområder, der har fokus på differentieret og inkluderende undervisning af alle elever og dermed også undervisning af de højtbegavede børn.

Jeg har som opfølgning på udviklingsgruppens anbefalinger indkaldt forligskredsen bag læreruddannelsen til en række temamøder, hvor vi har gennemgået og drøftet anbefalingerne. Det ved fru Lotte Rod alt om, hun er til stede, og hun er en aktiv og engageret deltager på de møder. Jeg forventer, at vi inden for kort tid kan begynde forhandlingerne om en ny og forbedret læreruddannelse.

For mig handler opmærksomheden på de højt begavede børn især om, at de lærerstuderende bliver i stand til at se alle eleverne og deres forudsætninger, så de kan planlægge og differentiere undervisningen – både for de højest begavede børn, og for de børn, der har brug for mere støtte, tid eller hjælp til at løse opgaverne for eksempel.

Folkeskolen skal være et sted, der rummer alle elever, og det skal lærerne selvfølgelig også kunne. Det er jeg sikker på, vi alle er enige om.

Jeg ser ikke, at de nuværende rammer for hverken pædagoguddannelsen eller læreruddannelsen er begrænsende for, at viden om højtbegavede børn kan være en del af undervisningen.

Og jeg tror ikke, at vejen frem for fremtidens pædagog- og læreruddannelser er flere og nye mål. I stedet skal vi politisk turde gå op i helikopteren og se på formålet med uddannelserne og de enkelte fag og fagligheder.

Derfor vil regeringen heller ikke lægge op til, at der i forbindelse med den nye læreruddannelse skal stilles krav om, at viden om højtbegavede børn skal være en særskilt del af uddannelsen.

Derimod tror jeg på, at differentieret undervisning, varierende undervisningsmetoder og viden om elevers læring og udvikling er vigtige elementer i en ny læreruddannelse – som skal træne de lærerstuderende i at se og undervise alle børn og tilrettelægge undervisningen så den er relevant og udbytterig for alle børn. Og alle børn skal udfordres hver især, der hvor de er – både de højt begavede børn og de andre børn, der har brug for ekstra støtte.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Der er desuden i dag muligheder for, at færdiguddannede lærere kan tage forskellige efteruddannelsesmoduler med fokus på talentfulde elever. Det kan man for eksempel gøre inden for det naturvidenskabelige område på Københavns Professionshøjskole. Det er en mulighed at udvikle yderligere på den form for efteruddannelsesmoduler med nogle særlige fokusområder – også på dette felt.

Det skulle være min besvarelse af spørgsmålet, og jeg ser frem til diskussionen.

Tak for ordet.